

11704

88

025

Z-88

1929

22 MAY 2009

Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Կ Ա Ն

ԼՈՒՍԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ԳԼԽԱՎՈՐ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

№ 1 ԳՐԱԴԱՐԱՆԱՅԻՆ ՍԵՐԻԱ № 1

Ա. ՇՈՎԱՅԱՆ

ԿՅՈՏՏԵՐԻ

ՀԵՂԻՆԱԿԱՅԻՆ ԱՂՅՈՒՍԱԿ

(ՎԵՐԱՄՇԱԿՎԱԾ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ)

Մ. ԱՐԵՂՅԱՆԻ ԱՌԱՋԱԲԱՆՈՎ

Թույլատրված է ՊԵՏ. ԳԻՏ. ԽՈՐՀՐԴԻ կողմից

133

3922

ՅԵՐԵՎԱՆ

1929

025
2-88

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԼՈՒՍԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ԳԼԽԱՎՈՐ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

№ 1 ԳՐԱԴԱՐԱՆԱՅԻՆ ՍԵՐԻԱ № 1

Ճորձատ
Դիմ. №
Խդեք 025.3(-9154)
Հեղ. նշ. 7-85

Ա. ՇՈՎՎՅԱՆ

ԿՅՈՏՏԵՐԻ

ՀԵՂԻՆԱԿԱՅԻՆ ԱՂՅՈՒՍԱԿ

(ՎԵՐԱՄՇԱԿՎԱԾ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ)

Մ. ԱԲԵՂՅԱՆԻ ԱՌԱՋԱԲԱՆՈՎ

Թույլատրված է ՊԵՏ. ԳԻՏ. ԽՈՐհրդի կողմից

4005
24540

ՅԵՐԵՎԱՆ, ՀԱՅՊՈԼԻԳՐԱՖԻ ՏՊԱՐԱՆ
Պատվ. 4692 Գրառեպ. 2778 ր. տ. 550

ԱՌԱՋԱԲԱՆ

Ծանոթանալով հայկական գրադարանների համար ընկ. Անուշավան Հովվյանի կազմած «Կյոտտեի հեղինակային աղյուսակին» և մեր Պետհրատի և վաճառ հանած այբբենական մատյանին, վոր տրվել էր ինձ դրանց այբբենական կարգի մասին՝ կարծիքս հայտնելու, յես գտնում եմ, վոր ընկ. Ա. Հովվյանը բոլորովին ճիշտ է գրել մեր այբբենական կարգը:

Նոր ուղղագրությամբ վոչ մի տառ դուրս չի հանվել հայերենի այբբենաբանից, և տառերը բոլորը պահպանում են նույն տեղերը մեր այբբենարանի մեջ, ինչ վոր ունեցել են ուղղագրության ռեֆորմից առաջ:

Ըստ այնմ՝ հինգերորդ տառն է «Ե», վոր իբրև թվանշան 5 կամ 5-րդ «Ե» տառը մնում է իր տեղում իբրեւ յոթերորդ տառ և իբրեւ թվանշան նշանակում է 7 կամ 7-րդ իսկ «Յ» տառը 21-րդ տեղն ունի «Մ» և «Ն» տառերի միջև:

Բայց, չնայելով դրան՝ Պետհրատի այբբենական մատյանի մեջ այսպիսի մի կամայական շարք է ստեղծված՝ Ա, Բ, Գ, Դ, ՅԵ, Զ, Է, Ը, Թ և այլն այս շարքի մեջ վոչ միայն «Ե», այլև «Յ» տառը չկա:

Յերեկ Պետհրատից աղգվելով, մեր լրագրության մեջ, ինչպես և գրի մեքենայով տպելիս, յերբ տառերով 5 կամ 5-րդ արտահայտել են ուղում, գրում են «ՅԵ» յերկտառը, փոխանակ «Ե» գրելու և 7 կամ 7-րդ արտահայտում են «Ե» տառով փոխանակ «Ե» տառի:

Հայերեն գրի մեքենաների վրա չկա այս «Ե» տառը. ուստի, քանի վոր «Ե» նշանակում է 5 կամ 5-րդ, 7 թիվն արտահայտելու համար պետք է մի պարամանական ձեւ ընդունել, իմ կարծիքով՝ հարմար է կրկին «Ե», այսինքն «ԵԵ»:

Մի անգամ վոր մեր այբբենարանի մեջ տառերի կարգը նույն հինն է, հասկանալի յես, վոր

1. «Ե» և «0» տառերով սկսվող բառերն ու հատուկ անունները, գրվելով «Ե» և «0» տառերով, պետք է այբբենական ցուցակի մեջ դրվեն առաջիններն «Ե»-ի 5-րդ տեղում, իսկ յերկրորդները՝ «0» տառի «24»-րդ տեղում «Ե» և «2» տառերի միջև:

2. «0» և «Ե» տառերով սկսվող անուններն ու բառերը, յեթե նոր ուղղագրության սկզբից ըստ արտասանության ավելանում է «Վ» կամ «Յ» (ինչպես Վոսկանյան, Յերեմյան) պետք է մտնեն համապատասխան տեղերը:

Վոսկանյան և նմանները «Վ» տառի տեղը, իսկ Յերեմյան, Յեփրեմյան և նմանները «Յ» տառի տեղը: Այս վերջին տեղը պետք է գրվեն նաև Յաղուբյան, Յուսուփյան և նմանները, վորոնք հին ձևով գրվում էին՝ Յաղուբեան, Եւսուփեան. վերջինը Կ. պոլսական ուղղագրությամբ՝ Յուսուփեան:

Ինչ վերաբերում է «Ու» յերկատուով սկսվող բառերին ու անուններին, գրանք մեր բառարանների մեջ գրվում են բնականաբար «Ո» տառի շարքի մեջ, այն ել գրեթե վերջին տեղում, քանի վոր «Ու» յերկատուի բաղադրիչ յերկրորդ տառը «ւ» մեր այբբենարանի մեջ վերջիններից է:

Ընկ. Հովվյանն ինչպես մյուս տեղերում, այս դեպքում ել ճիշտ է վար՝ փել իր աղյուսակի մեջ, միայն «Ու» տառով սկսվող անունները «Հարմարության համար» նա անջատել է «Ո»-ով սկսվող մնացած անուններից:

Կարծում եմ, վոր մի առանձին արգելք չկա գրա համար, քանի վոր այդ անջատումով գրեթե չի խանգարում մեր բառերի սովորական բառարանությունը գրանցված լինող անունների կարգի:

Մ. ԱՔԵՂՅԱՆ

Բ Ա Յ Ա Տ Ր Ա Կ Ա Ն

ՀՍՈՒՂ Գլխադրության 1928 թ. 30 | VI արձանագրությանից

Ընկ. Ա. Հովվյանի կազմած Կյոտտերի հեղինակային աղյուսակը գործադրել իբրև պարտադիր ձեռնարկ բոլոր գրադարանների հայկական գրադարանության համար (ինքնուրույն և թարգմանական):

Հայկական գրադարանների համար վերամշակված «Կյոտտերի հեղինակային աղյուսակի» պահանջը մեղ մոտ, յերբ գրեթե բոլոր գրադարանները կարգավորվում են տասնորդական կլասսիֆիկացիայի սխեմով, վաղուց ի վեր անհրաժեշտութունն է դարձել: Նա տասնորդական կլասսիֆիկացիայի այն անհրաժեշտ մասն է, վորի միջոցով սխեմատիկորեն (ըստ բովանդակության) դասավորված գրքերի մեջ մտցվում է այբբենական կարգ, վորով և գյուրացնում է գրադարանի գրքերի արագ և անսխալ դասավորելու ինչպես և դասավորված գրքերի շուտ գտնելու աշխատանքները:

Գրադարանային միտքն անցյալում յերկար և համառ վորոշումներ է արել գտնելու այնպիսի մի սխեմ, վորով սխեմատիկորեն դասավորված յուրաքանչյուր բաժնի մեջ հնարավոր լինի այբբենական կարգ մտցնել և վորպեսզի միաժամանակ այդ սխեմն անչեղ կերարկվի վոչ միայն գրադարանում արդեն յեղած գրքերի, այլև հնարավոր լինի նոր ստացած գրքերը դասավորել բաժիններում առանց խախտելու այբբենական կարգը:

Մի քանի անհաջող փորձից հետո, վերջապես ամերիկական գրադարանապետ Կյոտտերին հաջողվում է այդ գյուտն անել—այստեղից ել նա կոչվում է գյուտարարի անունով—«Կյոտտերի հեղինակային աղյուսակ»:

Հեղինակային աղյուսակի ելութունը կայանում է նրանում, վոր հեղինակների անունները նշանակվում են կարճ սիմվոլներով (հեղինակային նշաններով) և այդ նշանների թվական մասը կազմող թվերի աճման հետ միասին ինքնաբերաբար յուրաքանչյուր տառի մեջ անգամ, մտցվում է խիստ այբբենական կարգ, (տես § 1.), այսպիսով Կյոտտերի հեղինակային աղյուսակը լուծում է գրադարանային ամենակարևոր պրոբլեմներից մեկը, վորով նա տասնորդական և առհասարակ ներկայիս գոյութուն ունեցող կլասսիֆիկացիայի սխեմաների անհրաժեշտ մասը կարելի յե համարել:

Հայկական գրադարանների համար—հայ հեղինակների համար, իհարկե, չեի կարելի վերցնել և անփոփոխ թարգմանել ռուսական կամ մի այլ լեզվով կազմած աղյուսակ, քանի վոր հայկական և առհասարակ ամեն մի ազգության ազգանունների կազմը և տառերի ուրույն դուգավորումը վճռողական նշանակութուն ունեն:

Ահա հեղինակային արմատները կազմելու համար, անհրաժեշտ հեղինակների, գեղարվեստագետների, հասարակական գործիչների և այլ ազ-

դանուներ. համաքելու խնդրում ինձ մեծ աջակցութիւն ցույց տվեց ընկ-
Գարեգին Լևոնյանը սիրով տրամադրելով ինձ իր տպագրութեան համար պատ-
րաստվող «Հայ գործիչների կենսագրական բառարանի» չափազանց հարուստ
նյութերը, վորին հայանում եմ ընկերական անկեղծ շնորհակալութիւնս:

1. Ի՞նչ է հեղինակային նշանը, հեղինակի ազ-
գանական սկզբնատունն է այն թվանշանի հետ միասին, վորին համապատաս-
խանում է տվյալ հեղինակի ազգանվան առաջին վանկը համաձայն հեղինա-
կային աղյուսակի:

Որինակ՝ Աբ	— 12 = Ա — 12	Բա	— 12 = Բ — 12
Աբե	— 13 = Ա — 13	Բագ	— 17 = Բ — 17
Աբեդ	— 14 = Ա — 14	Բարխ	— 45 = Բ — 45
Աբո	— 15 = Ա — 15	Բարս	— 47 = Բ — 47 և այլն

Ահա հեղինակային աղյուսակի այս արձաններէց դուրս է բերվում հա-
մապատասխան հեղինակային նշաններ՝

Աբգարյան	Ա — 12
Աբել	Ա — 13
Աբեդյան	Ա — 14
Աբովյան	Ա — 15
Բաբայան	Բ — 12
Բագրատունի	Բ — 17
Բարխուդարյան	Բ — 45
Բարսամյան	Բ — 47 և այլն

2. Գրքերի և քարտերի վրա, չիֆրը գրել յերկու տողի վրա հասարակ
կոտորակի ձևով

Որինակ՝ Տյումենև—Աշխատանքի պատմութիւն

331

Տ—63

Վորտեղ համարիչը (331-ը) ցույց է տալիս գրքին համապատասխանող բա-
ժինը ըստ տասնորդական սխեմի (ինդեկս), իսկ հայտարարը (Տ—63) ցույց
է տալիս այդ բաժնի գրքերի այբուբենական կարգը (հեղինակային նշան)
ուրիշ խոսքով ինչպէս տեսնում ենք, Կյոտտերի հեղինակային աղյուսակը
յուրաքանչյուր բաժնում, յենթարաժնում և այլն այբուբենական կարգ և
մտցնում ըստ հեղինակների ազգանունների:

Որինակ յեթե գրադարանի մի վորեւ բաժնում ունենք հետեւյալ հեղի-
անկների յերկեր՝

Գաբամանյան	Գ — 13
Գաբունյան	Գ — 15
Գաբրելյան	Գ — 16
Գաղուկյան	Գ — 18 և յեթե,

գրադարանի գրքերը ավելանա նույն բաժնին պատկանող հետեւյալ հեղինակ-
ների յերկերով վորոնք ըստ աղյուսակի կը լինեն՝

Գաբիկյան	Գ — 14
Գագինյան	Գ — 17
Գագազյան	Գ — 19

Ահա հեղինակային նշաններով առանց խախտելու այբուբենական կար-
գը վերջիններս կը դասավորվին ըստ թվերի աճման և վորոնք միաժամա-
նակ կհամապատասխանեն այբուբենական կարգին հետեւյալ ձևով:

Գաբամանյան	Գ — 13
Գաբիկյան	Գ — 14
Գաբունյան	Գ — 15
Գաբրելյան	Գ — 16
Գագինյան	Գ — 17
Գաղուկյան	Գ — 18
Գագազյան	Գ — 19

Յեթե գիրքն ունի յերկու հեղինակ կամ յեթե հեղինակի ազգանունը
յերկյակ է (двойная) հեղինակի նշանը տրվում է առաջի ազգանունին

Որինակ—Բուխարին և Պրեորրաժենսկի—Բ—90 (առաջի քարտ)
և նույն այդ գրքին գրվում է յերկրորդ քարտ, վորի հեղինակային նշանի
համար վերցվում է յերկրորդ հեղինակը

Ներկա դեպքում Պրեորրաժենսկի և Բուխարին—Պ—96 (յերկրորդ քարտ)
միեւնոյն ժամանակ այդ յերկրորդ քարտի աջ կողմի վերեւի անկյունում
նշան է արվում (տես Բ—90)

գիրքը, վորի նշանը պետք է լինի «Բ—90» (ըստ առաջի հեղինակի) ինչ-
պէս նաեւ առաջի քարտը տեղավորվում են «Բ—90» հեղինակային նշանի
չարքում, իսկ յերկրորդ քարտը յերկրորդ հեղինակային նշանով, ներկա
դեպքում Պ—96 տեղավորվում է «Պ»-տառի շարքում: Աջ կողմի վե-
րեւի անկյունի նշանը (տես Բ—90) ցույց է տալիս, վոր պահանջած գիրքը
գտնվում է «Բ» տառի շարքում:

Յերկու հեղինակ ունեցող գրքերի համար յերկու քարտ գրելու բացա-
րական կողմն այն է, վոր գրադարանից յերկար ժամանակ է խլում գրելու
համար (մի ավելորդ քարտ գրելու ժամանակ), իսկ գրական կողմը—վոր
յեթե հաճախորդը մոռացած լինի առաջի հեղինակի ազգանունը և գիտենա
յերկրորդինը, այս դեպքում գրադարանագետը հնչուութեամբ կարող է
գտնել պահանջած գիրքը համաձայն յերկրորդ քարտի:

Ինձ թվում է, վոր այսպիսի դեպքում չպետք է կանգ առնել մի ավե-
լորդ քարտ գրելու ժամանակի կորուստի վրա, քանի վոր ժամանակի նման
կորուստը կոմպենսացիայով միշտ կծածկվի այն ժամանակով, վորպիսին
գրադարանը կհաճի վերեւ բերածը հնարավոր դեպքում (առաջի հեղինակի
ազգանվան մոռացած լինելու դեպքում):

Ինչ վերաբերում է յերկուսից ավել հեղինակ ունեցող գրքերին նորա-
կահարմար է բավարարվել միմիայն յերկու հեղինակների անուններին հա-
մապատասխան քարտեր կազմելով:

4. Յեթե միևնույն բաժնին պատկանող մի քանի հեղինակները գրքեր
պետք է տեղավորել, իսկ հեղինակային աղյուսակի վանկը բոլորի համար
ընդհանուր է, այս դեպքում հարկավոր է տվյալ վանկը բաժանել նոր առաջ
վանկերի, ընդունելով մոտ թե յերկու այլ յերեք թվանշան ունեցող թվեր՝
Որինակ՝

1) Բալ'գակ	1) Աղաբաբյան	1) Աղայան
և 2) Բալ'մոնտ	2) Աղաբեկյան	2) Աղանիկյան
	և 3) Աղամալյան	և 3) Աղափիրյան

Այս դեպքում վերցնում ենք՝

Բալ	— 21	Աղ	— 43	Աղայ	— 44
Բալայ	— 211	Աղաբե	— 431	Աղան	— 441
Բալ'բ	— 212	Աղագ	— 432	Աղանց	— 442
Բալ'դ	— 213	Աղագ	— 433	Աղաչա	— 443
Բալ'գ	— 214	Աղաբ	— 434	Աղաչբ	— 444
Բալ'ի	— 215	Աղալ	— 435	Աղաջ	— 445
Բալ'կ	— 216	Աղախ	— 436	Աղապ	— 446
Բալ'մ	— 217	Աղահ	— 437	Աղաս	— 447
Բալյա	— 218	Աղան	— 438	Աղավ	— 448
Բալ'ն	— 219	Աղամ	— 439	Աղափ	— 449

Ուրեմն հեղինակային նշանը կլինի՝

- 1) Բալ'գակ Բ — 214 1) Աղաբաբյան Ա — 43 1) Աղայան Ա — 44
2) Բալ'մոնտ Բ — 217 2) Աղաբեկյան Ա — 431 2) Աղանիկյան Ա — 441
3) Աղամալյան Ա — 439 3) Աղափիրյան Ա — 449

5. Յեթե հեղինակային աղյուսակում բացակայում է հեղինակի ազգա-
նունին համապատասխան վանկը, այս դեպքում գործադրվում է նույն բա-
ժանման սկզբունքը (տես § 4):

Որինակ՝ Ապուսահայկյան

«Ապու» վանկը աղյուսակում բացակայում է մոտավոր վանկը «Ապլ»-ն է

Ապլ	— 68
Ապլա	— 681
Ապլդ	— 682
Ապլն	— 683
Ապո	— 684
Ապու	— 685

Ուրեմն հեղինակի նշանը կլինի

Ապուսահայկյան—Ա—685

կամ յեթե միևնույն բաժնում յերկու կամ ավել ազգանուն ունեցող (համապ-
գանուն) հեղինակներ կան այս դեպքում հարկավոր է նույն բաժանման
սկզբունքով լուծել խնդիրը

Որինակ՝ Աբով Ա — 15

Աբովյան Անուշավան Ա — 151

Աբովյան հաչատուր Ա — 152

Լենինին, Լ. Ն. Տոլստոյին*) և Հովհաննես Թումանյանին հեղինակա-
յին աղյուսակի մեջ տրված է սույնիս համար

Լենին	Լ — 36
Լ. Ն. Տոլստոյ	Տ — 70
Հովհ. Թումանյան	Թ — 89

6. Կան դեպքեր, յերբ մի վորեւս ոտարյերկրացու ազգանուն յերկու
տարբեր օրանսիրիպցիա յե ունենում:

Որինակ «Հյուզո» և «Հյուզո», «Ցիցերոն» և «Կիկերոն» և այլն.
և վորպեսզի միևնույն հեղինակի յերկերը ի մի համաքլի անհրաժեշտ է
սկզբունքորեն ընդունել մի տրանսիրիպցիա, (ներկա դեպքում «Հյուզո»),
իսկ յերկրորդի նկատմամբ սահմանափակվել նրանով վոր վերջինիս (յերկ-
րորդ) քարտի վրա գրվում է հեղինակի ճիշտ ազգանունը—գրքին համա-
պատասխանող տրանսիրիպցիան, նշանակելով այդ յերկրորդ քարտի վրա
(տես «Հյուզո») — (ինչպես ասված է 2 հեղինակ ունեցող գրքի համար § 3)

7. Յեթե միևնույն բաժնում միևնույն հեղինակի մի քանի աշխատու-
թյուններ կան, հարկավոր է հեղինակային նշանից հետո, մասնավորապես
համապատասխան թվանշանից հետո, գրել տվյալ աշխատության վերնագրի
ստաջի տառը: Իսկ յեթե յերկու տարբեր աշխատությունների ստաջի տա-
ռը սկսվում է միևնույն տառով այս դեպքում վերցնել նույն բառի առաջի
յերկու կամ յերեք տառերը, կամ յեթե գրքի վերնագիրը բաղմարառ է,
այսինքն, գրքի վերնագիրը բաղկացած է յերկու կամ ավել բառերից—
վերցնել գրքի վերնագիրը կազմող բառերի սկզբնատառերը:

Որինակ՝

Շահագիրգ—Հրապարակախոս ձայն	$\frac{323(04)}{\text{Շ—185բ}}$	կամ	$\frac{323(04)}{\text{Շ—185ա}}$
Շահագիրգ—Հիշողություններ	$\frac{323(04)}{\text{Շ—185ի}}$	կամ	$\frac{323(04)}{\text{Շ—185վ}}$
Վարդանանց տոնի առթիվ	$\frac{323(04)}{\text{Շ—185ա}}$	կամ	$\frac{323(04)}{\text{Շ—185ն}}$

8. Յեթե յերկը բաղմահատուր է այս դեպքում հարկավոր է յիֆրը և
հեղինակային նշանը բաժանող զծի դիմաց (աջ կողմից) նշանակել համապա-
տասխանող հատորը:

*) Լենինին և Տոլստոյին (վորպես շատ յերկերի հեղինակների) սույն-
մին տեղ է տրված նաև ուսական հեղինակային աղյուսակում:

Որինակ՝

Պլեխանով Յերկերի ժողովածու հատոր III $\frac{081}{7-65}$ III

Շահումյան » » » I $\frac{081}{7-25}$ I

9. Կենսագրական բաժնում (92) իբրև բացառություն ինդեքսին կից գրվում է այն անձի ազգանունը (կամ կեղծ անունը), վորի մասին գրվում է.— և սա այն պատճառով, վորպեսզի ի մի հավաքվի ամբողջ կենսագրական նյութն այս կամ այն անձնավորության մասին և վորպեսզի միևնույն անձնավորության մասին գրող հեղինակների նկատմամբ ել մտցվի այբբենա-կան կարգ վերջիններս կյոտտերավորվում են ընդհանուր կարգով այն ե՝ հեղինակի (տվյալ գեպքում գիրքը—կենսագրությունը գրողի) ազգանունով

Որինակ՝

Կրուպսկայա՝ Վլադիմիր Իլյիչի մասին $\frac{92 \text{ Լենին}}{9-98}$

Մուսկովան՝ Լենին, նրա կյանքն ու գործը $\frac{92 \text{ Լենին}}{17-97}$

Յարուսլավսկի՝ Լենինի կյանքն ու աշխատանքը $\frac{92 \text{ Լենին}}{34-32}$

Նեվսկի՝ Լենին $\frac{92 \text{ Լենին}}{7-55}$

10. Անոնիմ յերկերը (վորոնց հեղինակներն ազգանուններն անհայտ են) կամ հավաքածուները հեղինակային նշան են ստանում տվյալ աշխատու-թյան առաջի բառով

Որինակ՝

Մարքսիստական քրեստոմատիա $\frac{335.5}{17-41}$
(Խմբագրեց Սեմկովսկին)

Թեպետ ցանկալի յե մի յերկրորդ քարտ ևս գրել վերցնելով հեղինա-կային նշանի համար խմբագրողի կամ հրատարակողի ազգանունը

Սեմկովսկի $\frac{335.5}{17-37}$

Իսկ գիրքը տեղավորել Մ—41-ի շարքում, այս յերկրորդ (Ս—37) քարտի աջ կողմի վերևի անկյունում նշանակել «տես Մ—41» (ինչպես ցույց է տված § 3)

Հանդեսների և լրագրերի նկատմամբ հեղինակային նշանի համար պետք է վերցնել վերջիններիս անունը կամ ավելի ճիշտ—առաջի բառը

Որինակ՝

Նորք

Խորհրդային Հայաստան

$\frac{05}{7-92}$
 $\frac{07}{10-84}$

11. Իբրև կանոն պետք է ընդունել, վոր ամեն մի լեզվով հրատարակած գրքերի դասավորման համար, պետք է ոգտվել նույն լեզվի հեղինակային աղյուսակով՝ (Հայերեն գրքերի համար ոգտվել Հայկական աղյուսակից, ռուսերեն գրքերի համար—ռուսական աղյուսակից և այլն) Յեվրոպական զլխավոր լեզուները համար ինքը կյոտտերը հրատարակել և հեղինակային աղյուսակ, վորոնց դասավորելու համար (ոտարերկրյա գրքերի) պետք է ոգտվել բնագրից և վորովհետև վերջինս պետք է բերել տալ արտասահմա-նից, իսկ դա կապված է մի շարք զգվարությունների հետ, այնուամենայնիվ վոչ մի գեպքում չի կարելի ոգտվել ռուսական (ինչպես շատ հաճախ անում են մի քանի զրադարաններ) կամ հայկական աղյուսակով, անգամ յեթե զրադարանի գրքերի թիվը մեծ չէ:

Որինակ՝ Փրանսիացի և Փրանսերեն լեզվով գրված գրքի «Chateaubriand» հեղինակի համար, չի կարելի վերցնել ռուսական հեղինակային աղյուսա-կով III—28 կամ—հայկական հեղինակային աղյուսակով 7—41

Այլ պետք է քարտի և գրքի վրա նշանակել հեղինակի ազգանվան առա-ջի վանկը և ըստ այդ առաջի վանկի կատարել այբուբենական դասավորում

Որինակ՝	Barbusse	վերցնել առաջի վանկը	Bar.
	Björnson	» » »	Bjö
	Börne	» » »	Bö
	Bruch	» » »	Bru
	Chateaubriand	» » »	Châ և այլն

վոչ մի գեպքում չի կարելի ոգտվել հետևյալ կերպ՝

Barbusse	բ—40
Bruch	բ—99 և այլն

Այսինքն՝ չի կարելի յեվրոպական լեզվով հրատարակած գրքի հեղինա-կային նշանը վերցնել հայկական աղյուսակով—ներկա գեպքում «Բար» և «Բրու» արձանները հայկական հեղինակային աղյուսակով:

Իսկ յեթե տվյալ հեղինակի աշխատությունը թարգմանված է հայերեն, ռուսերեն կամ մի այլ լեզվով հարկավոր է վերցնել թարգմանությունը հա-մապատասխանող հեղինակային աղյուսակով անկախ նրանից՝ թե ինչ աղ-յուսկյան և պատկանում հեղինակը, բերածըս որինակում՝

Յեթե Barbusse-ի մի վորևե յերկ թարգմանված է ռուսերեն լեզվով որինակ Барбюсс—Вогне. այս գեպքում հեղինակային նշանը պետք է վեր-ցնել անպայման ռուսական աղյուսակով Барбюсс—В—24

խոհ յեթե թարգմանված է հայերեն վերցնել հայկական հեղինակային աղյուսակում Բարբյուս Բ—40

Մի այլ որինակ՝

Сталин Национальный вопрос—С—76

նույն աշխատության թարգմանությունը հայերեն լեզվով կլինի

Ստալին Ազգային հարց—Ս—94

Ինչպես տեսնում ենք «Ստ» արձատր ուսական հեղինակային աղյուսակի մեջ գրավում է 76-րդ տեղը, այլ կերպ ասած Ստալինը վորպես հեղինակ ուսական հեղինակային աղյուսակով ստանում է հեղինակային նշան С—76

մինչդեռ նույն «Ստ» արձատր հայկական հեղինակային աղյուսակի մեջ գրավում է 94-րդ տեղն այլ կերպ ասած Ստալինը վորպես հեղինակ հայկական հեղինակային աղյուսակով ստանում է հեղինակային նշան Ս—94

12. Յերբ բոլոր բաժինների կրկնակի քարտերը հավաքվում են այլ-բենական մի ընդհանուր կատալոգ կազմելու համար (յուրաքանչյուր գրադարան ի բաց առյալ Պետական Համալսարանի և Հանրային գրադարանից, վորոնք իրենց գիտական բնույթով և ուրույն պահանջներով գտնվում են բացառիկ պայմաններում) պետք է ունենան յերկու տեսակի կատալոգներ՝

Ա. Սիստեմատիկ—Դասավորված ըստ բովանդակության, վորին պետք է համապատասխանի գրքերի դասավորումը դարազներում և

Բ. Այբբենական—Բոլոր բաժինների կրկնակի քարտերը դասավորված այբբենական կարգով:

Ահա յերբ կազմվում է այդ այբբենական կատալոգը—միևնույն հեղինակային նշան ունեցող և տարբեր բաժիններում գտնվող քարտերը կարող են խմբվել մի տեղ՝

Որինակ՝

Ղազար փարպեցի	Ղ — 16
Ղազարբեկյան	Ղ — 16
Ղազարբյան	Ղ — 16 և այլն

Այստեղ հարկավոր է վոչ թե մեխանիկորեն միացնել Ղ—16 հեղինակային նշանները միմիանց հետ այլ յուրաքանչյուր հեղինակային նշանի մեջ ևս մտցնել այբբենական կարգ, վորով՝

Ա. Իսկույն կարելի կլինի գտնել սխալը, յեթե այդպիսին տեղի յե ունեցի և

Բ. միևնույն հեղինակի գրքերը կիմքվեն մի տեղ և տեղի չի ունենա այդպիսի դեպք:

Ղազար փարպեցի	Ղ — 16
Ղազարբյան	Ղ — 16
Ղազարբեկյան	Ղ — 16
նորից Ղազար փարպեցի	Ղ — 16
Ղազարբյան	Ղ — 16

և այլն

Իսկ յերբ միևնույն արձատրներ ունեցող հեղինակների ազգանունները պատահում են միևնույն բաժնում, այս դեպքում փաստորեն մենք չենք ունենում միևնույն հեղինակային նշան ունեցող քարտերի կուտակում, քանի վոր նման դեպքում տվյալ վանկը բաժանվում է նորից տասը վանկերի և կյոտտերավորումը կատարվում է վոչ թե յերկու, այլ յերեք թվանշան ունեցող հեղինակային նշանից ինչպես ցույց է տված § 4-ում:

13. Վորովհետև մեզ մոտ բավականին մեծ թվով հեղինակներ կան վորոնց ազգանունները սկսվում է «Տեր» մասնիկով, վորը տվյալ ազգանվան յեղվարանական կառուցվածքի և բառակազմության տեսակետից վոչ թե այդ ազգանունների առաջի վանկն է կազմում, այլ ցույց է տալիս այդ հեղինակի հոգևորական ծագումը և այդ «Տեր» մասնիկը գրվում է միշտ առանձին

Որինակ՝

Տեր-Աբրահամյան
Տեր-Վարդանյան
Տեր-Գրիգորյան և այլն

Ինչպես նաև «Մեկիք» մասնիկը, վորը նույնպես ցույց է տալիս միայն հեղինակի սոցիալական ծագումը և վոչ մի յեղվարանական կապ ինչպես և «Տեր» մասնիկը, ազգանունի հետ չունի

Որինակ՝

Մեկիք Աբրահամյան
Մեկիք Հայկազյան
Մեկիք-Վարդանյան և այլն

և վորպեսզի «Տեր» և «Մեկիք» արձատրներին համապատասխանող «Մ—41» և «Տ—42» հեղինակային նշանների մեջ ՀՀԱՎԱԳՎԻ մեծ թվով աղբյուրի «Տեր» և «Մեկիք» մասնիկներ ունեցող ազգանուններ—նպատակահարմար է հեղինակային նշան տալիս այդպիսի ազգանունների «Մեկիք» և «Տեր» հավելվածները հաշվի չառնել և հեղինակային նշանը տալ հեղինակի իսկական ազգանվան համաձայն

Որինակ՝

Տեր Աբրահամյանի փոխարեն վերցնել	Աբրահամյան	Ա — 16
Տեր Վարդանյանի	»	Վարդանյան Վ — 30
Տեր Գրիգորյանի	»	Գրիգորյան Գ — 97
Մեկիք Աբրահամյանի	»	Աբրահամյան Ա — 16
Մեկիք Հայկազյանի	»	Հայկազյան Հ — 25
Մեկիք Վարդանյանի	»	Վարդանյան Վ — 30

և վորովհետև մեր իրականության մեջ կան թե՛ Աբրահամյաններ թե՛ Տեր Աբրահամյաններ, թե՛ Մեկիք Հայկազյաններ թե՛ Հայկազյաններ և վորպեսզի այս միանման ազգանունների ընդհանուր հեղինակային նշաններից հնարավոր լինի իմանալ «Տեր» և «Մեկիք» հավելվածների դոյությունը հարկա-

վոր և համապատասխան հեղինակի ազգանվան առաջի տառից հետո ավել-
յացնել «Տեր» կամ «Մելիք» հավելվածների առաջի տառերը:

Որինակ՝

Տեր Արքահայրական	Հեղինակային	Ոչանց կլինի	Ատ — 16
Տեր Վարդանյան	»	»	Վտ — 30
Տեր Գրիգորյան	»	»	Գտ — 97
Մելիք Արքահայրական	»	»	Ամ — 16
Մելիք Հայկազյան	»	»	Հմ — 25
Մելիք Վարդանյան	»	»	Վմ — 30

Բերածը որինակն ավելի պարզ դարձնելու համար՝ յենթադրենք վոր
միևնույն բաժնում ունենք նաև զբրեր նույն ազգանունները ունեցող հեղի-
նակների միայն առանց «Տեր» և «Մելիք» մասնիկների

Որինակ՝

Արքահայրական	Ա — 16
Վարդանյան	Վ — 30
Գրիգորյան	Գ — 97
Հայկազյան	Հ — 30
Տեր Արքահայրական	Ատ — 16
Տեր Վարդանյան	Վտ — 30
Տեր Գրիգորյան	Գտ — 97
Մելիք Արքահայրական	Ամ — 16
Մելիք Հայկազյան	Հմ — 25
Մելիք Վարդանյան	Վմ — 30

Յեթե հիշյալ հեղինակների զբրերը դասավորելու լինենք դարադներում
կոտանանք հետևյալ ալբուրենական կարգը:

Արքահայրական	Ա — 16
Մելիք Արքահայրական	Ամ — 16
Տեր Արքահայրական	Ատ — 16
Գրիգորյան	Գ — 97
Տեր Գրիգորյան	Գտ — 97
Հայկազյան	Հ — 25
Մելիք Հայկազյան	Հմ — 25
Վարդանյան	Վ — 30
Մելիք Վարդանյան	Վմ — 30
Տեր Վարդանյան	Վտ — 30

Սակայն յեթե «Տեր» և «Մելիք» հավելվածները միացված են ազգան-
վան հետ, գրվում են միասին և կազմում են հեղինակի ազգանվան առա-
ջի վանկը

Որինակ՝

Տերյան	Տ — 41
Տերտերյան	Տ — 43
Մելիքյան	Մ — 45 և այլն

Այս դեպքում հարկավոր է հեղինակային նշանի համար վերցնել «Տեր»
և «Մելիք» արմատները:

Ավելորդ չէր լինի այստեղ հիշատակել վոր նույն կերպ են վարվում—
այսինքն բոլորովին հաշվի չեն առնում գերմանացիները իրենց «von» և
Փրանսիացիները իրենց «de» հավելվածների հետ, վորոնք նույն նպատա-
կին են ծառայում և նույն նշանակություն ունեն ինչ վոր մեր «Մելիք»-ը
կամ գերմանական «der, die, das», Փրանսիական «Le, La» և անգլիական
«the» հոդերի հետ յերբ որինակ կարգավորում են հանգեսներ:

Որինակ	Die Kunst	վերցնում են	Kunst (Die)
	Die Gesellschaft	»	» Gesellschaft (die)
	La Semaine dentaire	»	» Semaine dentaire (la)
	The Lancet	»	» Lancet (the)
	The Clinical journal	»	» Clinical journal (the)

Ինչ վերաբերում է «Աղա» և «Բեկ» հավելվածներին վորով մեզ մոտ բա-
վականին ազգանուններ են սկսվում և միևնույն ժամանակ վերջիններս
հաղվադյուտ դեպքում են պատահում վորպես ինքնուրույն բառեր և գրվում
առանձին, այլ դրեթե միշտ հանդես են գալիս ազգանվան յերկրորդ մա-
սին կից կազմելով մի ընդհանուր ազգանուն, ուստի և հնարավոր պետք է
համարել այս «Աղա» և «Բեկ» հավելվածների նկատմամբ բացառությու-
ն չանել ինչպես «Տեր» և «Մելիք» հավելվածների համար, այլ գեկավարվել
ընդհանուր սկզբունքներով

Որինակ՝

Աղաբեկյան	Ա — 43
Բեկզաղյան	Բ — 53

14. Վորովհետև համաձայն նոր ուղղագրության «է» «ւ» և «օ» տա-
ռերը գործածությունից դուրս են հանվել իսկ մեր ալբուրենում վերջին-
ները մնում են իրենց տեղերում վորպես թվանշան (որինակ «է» տառը
դուրս է հանված վորպես տասն սակայն վերջինը իր տեղը պահպանում է
վորպես 7-թվանշան):

Ահա այս սկզբունքով եմ գեկավարվել յերբ մեր հին «և» տառին տվել եմ
«է» տառի հնչյունը և հին «է» տառով սկսվող բոլոր ազգանունների վանկե-
րը գետեղել եմ «ե» տառի շարքում, ինչ վերաբերում է հին «և» տառին վո-
րին համապատասխանում է արդի «յ» յերկտառը—վերջինը գետեղված է
«յ» տառի շարքում:

Հին ուղղագրությամբ «յ» տառով սկսվող ազգանունների համապատաս-
խան վանկերը գետեղված են «Հ» տառի շարքում որինակ՝ Յարութիւնեան
(Հարությունյան) Յակոբեան (Հակոբյան) և այլն:

Վորպեսզի չխախտվի տառերի ալբուրենական կարգը և նրանց անփո-
փոխության սկզբունքը «յ» տառի շարքում եմ մտցրել «յա» (я) «յե» (е)
«յո» (ю) և «յու» (ю) հնչյունները, քանի վոր այս հնչյուններով սկսվող
ազգանունները մեզ մոտ չառ քիչ են պատահում և մի տառով ընդգրկել այդ
հնչյուններով սկսվող ազգանունները միանգամայն հնարավոր է:

Սխալ, նոր ուղղագրութեան օգնութիւն հակասող և միանգամայն անթույլատրելի պետք է համարել այն դեպքերը յերբ «ե» (V-ը) տառի առաջ գնում են «յ» տառը և վերագրում վերջինիս «յե» հնչյունը վորպես առանձին տառ և դորձ են ածում վորպես V թվանշան, վորովհետեւ այս դեպքում «յ» հնչյունը մեր այբուբենի մեջ կամ, պետք է յերկու տեղ կրկնվի (մեկը վորպես հինգերորդ տառ «դ» տառից հետո իսկ մյուսը քսանմեկերորդ (XXI) տեղը «մ» տառից հետո) կամ «յ» տառի տեղափոխութեան պետք է կատարվի (XXI-ը) իր իսկական տեղից V-ը տեղը կցելով «ե» տառին: Այս դեպքում մենք չենք կարողանալու գրել այնպիսի հնչյուններ, վորպիսին են «յա» (Յադուբան) «յո» (Յուդյան) և «յու» (Յուդաբան):

Այս սխալը կրկնում են շատերը, վորոնց թվում է մեր Պետհրատար, վորը այբբենական մատյաններ կազմելիս մինչ որս ղեկավարվում է նույն սխալ սկզբունքով. նրանց մեջ «յ» տառն առանձին տեղ չի գրավում (XXI-ը տեղը «մ» տառից հետո) այլ հանդես է գալիս «ե» տառին կցված: Այսպիսով մեր «յ» հնչյունը վորպես տառ Պետհրատար մատյաններից իսպառ դուրս է հանված:

Ինչ վերաբերում է մեր «ու» տառին վերջինս աղյուսակում առանձին տեղ է գրավում, այստեղ ես ղեկավարվել եմ աշխատել եմ մի կողմից Հակասել մեր նոր ուղղագրութեան բեֆորմի վորդուն և մյուս կողմից, վորքան կան բնիկ մոտեցնել մեր հին բառարանները—այբբենական կարգին (վորոնք կազմած են հին ուղղագրութեամբ) քանի վոր վերջիններից մենք ողտվում ենք ամեն ոք:

Ինչպես վերեւում ասացի «ո» հնչյունը վերագրել եմ «ո» տառին և «ո» տառը այբբենական կարգում թողել իր նախկին տեղը:

«Ո» (վո) տառի հնչյունը վերագրել եմ «վ» տառին, ուրեմն «ո» (վո) տառով սկսվող ազգանունները իրենց տեղն են գրավել «վ» տառի տակ:

«Ու» տառը բաղկացած է «ո» (վո) և «ւ» տառերից, մեր հին բառարաններում «Ու» տառն իրենով «Ո» և «Ի» տառերի միացում, տեղ է գրավում «Ո» տառի շարքում, այն էլ վերջերում, վորից հետո սկսվում է «Ու» (վու) «Ու» (վու) և այլն միացումներ—վանկեր: Ինչպես վերեւում ասացի հեղինակային աղյուսակում այդ «Ու» տառն ինքնուրույն տեղ է գրավում և վորպէս իսկականապէս վանկազգութունները մոտեցնել մեր հին բառարաններին «Ու» տառը տեղափոխել եմ «Ո» տառից հետո, ուրեմն այբբենական կարգը հեղինակային աղյուսակով կլինի... Ծ, Ո, Ու, Զ, Պ և այլն:

Ամփոփենք ասածներս:

I. Հեղինակային աղյուսակը կազմելիս, այբբենական կարգում ղեկավարվել եմ տառերի տեղի անփոփոխ լինելու սկզբունքով:

II. «Ե» տառը ներկայիս հնչվում է վորպես հին «է» տառը: Հին «է» տառով սկսվող ազգանունների հեղինակային նշանները պետք է փնտռել «Ե» տառի շարքում:

III. «Յ» տառի շարքում տեղ են գտել այնպիսի ազգանունների վանկեր, վորոնք սկսվում են «Յա» (я) «Յե» (е) «Յո» (ё) և «Յու» (ю) հնչյուններով. այս հնչյուններով սկսվող մեր հեղինակների ազգանունների համեատ թիվը և այդ ազգանունների յուրահատուկ նմանութունն այդ՝ դարձնում է միանգամայն հնարավոր:

Ինչ վերաբերում է այն ազգանուններին, վորոնք հին ուղղագրութեամբ սկսվում էին «Յ» տառով, որինով՝ Յակորեան, Յովհաննիսեան, Յովսեփեան և այլն, հեղինակային աղյուսակում իրենց տեղն են գրավել «Հ» տառի շարքում:

IV. «Ու» տառն ինքնուրույն տեղ է գրավում աղյուսակում անմիջապէս «Ո» տառից հետո: Հեղինակային աղյուսակով մեր այբբենական կարգը կլինի... Ծ, Ո, Ու, Զ, Պ և այլն:

V. «Վ» տառն իր մեջ է ընդունել բոլոր այն ազգանունների վանկերը, վորոնք հին ուղղագրութեամբ սկսվում էին «Ո» (վո) տառով—բացի «Ու» տառից:

1005
24540

Որինակ՝		
Ոսկանեան-ի փոխարեն	Վոսկանյան	
Ոսկեան-ի	»	Վոսկյան
Որբուն-ի	»	Վորբունի
և այլն		

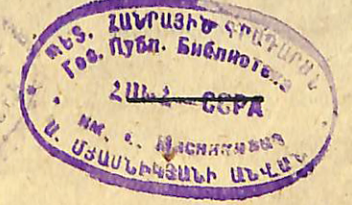
VI. «Ո» տառն իր մեջ է ընդունել բոլոր այն ազգանունների վանկերը, վորոնք հին ուղղագրութեամբ «Օ» տառով էլին սկսվում:

Որինակ՝ Օգոստեան-ի փոխարեն	գրել	Ոգոստյան
Օսմանեան-ի	»	Ոսմանյան
Օպպեն-Հայմեր-ի	»	Ոպպեն-Հայմեր և այլն

15. Այն դրադարաններում, վորտեղ գրքերը ցուցակադրվում են բերրիորաֆիորեն ճիշտ, այսինքն քարտեր գրելիս պահպանում են այն ուղղագրութեանը, վորով հրատարակած է ցուցակադրվող գիրքը, այնուամենայնիվ գրքերը և քարտերը պետք է դասավորվեն նոր ուղղագրութեամբ, այլ կերպ ասած, բոլոր այն հեղինակների ազգանունները վորոնք սկսվում են չին «Օ» տառով պետք է տեղափոխվեն «Ո» տառի շարքում

» «Է»	»	»	»	» «Ե»	»	»
» «Ո»	»	»	»	» «Վ»	»	»
» «Յ»	»	»	»	» «Հ»	»	»
» «Ե»	»	»	»	» «Յ»	»	»

Ա. ՀՈՎՀՅԱՆ

Ա-Բ

Ա	11	Բ	Ակս	41	Բարդ
Աբ	12	Բա	Ահ	42	Բարե
Աբե	13	Բարգ	Ադ	43	Բարբ
Աբեդ	14	Բարի	Ադայ	44	Բարի
Աբո	15	Բարկ	Ադբ	45	Բարիս
Աբբ	16	Բարու	Ան	46	Բարու
Ագ	17	Բազ	Ամա	47	Բարս
Ագո	18	Բադ	Ամառ	48	Բե
Ագբ	19	Բազ	Ամբ	49	Բեզ
Ադ	20	Բաժ	Ամի	50	Բել
Ադո	21	Բալ	Ամիչ	51	Բելլ
Ազ	22	Բալու	Ամպ	52	Բելլու
Ազգ	23	Բալս	Այ	53	Բեկ
Ազի	24	Բալսչիս	Այվ	54	Բեե
Ազն	25	Բակ	Ան	55	Բեմ
Ազո	26	Բահ	Անդ	56	Բեյ
Աբ	27	Բադ	Անի	57	Բեե
Աժ	28	Բամ	Անն	58	Բեբ
Ալ	29	Բայ	Անու	59	Բեբ
Ալամ	30	Բայբ	Անս	60	Բգ
Ալե	31	Բայր	Անտ	61	Բը
Ալի	32	Բան	Ալ	62	Բժ
Ալիչ	33	Բանի	Ալի	63	Բի
Ալլ	34	Բանի	Ալի	64	Բիս
Ալպ	35	Բաշ	Ալի	65	Բիբ
Ալփ	36	Բառ	Ալի	66	Բի
Ալս	37	Բաս	Ալի	67	Բիլ
Աժ	38	Բամ	Ալի	68	Բլ
Ակ	39	Բառ	Ալի	69	Բե
Ակո	40	Բար	Ալի	70	Բյա

Ան	71	Բյո
Անա	72	Բյու
Անձ	73	Բն
Աս	74	Բո
Ասո	75	Բոգ
Ասո	76	Բոդ
Ավ	77	Բոե
Ավե	78	Բոլ
Ատ	79	Բոլս
Ատր	80	Բոկ
Ար	81	Բոգ
Արամ	82	Բոմ
Արսու	83	Բոյ
Արար	84	Բոս
Արա	85	Բոբ
Արե	86	Բոն
Արեվ	87	Բուդու
Արգ	88	Բուժ
Արի	89	Բուլ
Արծ	90	Բուլս
Արդ	91	Բուշ
Արմ	92	Բուս
Արշ	93	Բուս
Արո	94	Բուր
Արու	95	Բուրչ
Արս	96	Բո
Արփ	97	Բբ
Ափ	98	Բբե
Ափ	99	Բբու

Գ-Դ

Գ	11	Դ	Գառ	41	Դափ	Դյուլիս	71	Դյա
Գա	12	Դա	Գաս	42	Դափ	Դյուդ	72	Դյու
Գար	13	Դադ	Գասպ	43	Դգ	Դյուս	73	Դն
Գարի	14	Դաժ	Գավ	44	Դե	Դյուր	74	Դշ
Գարու	15	Դալ	Գար	45	Դել	Դն	75	Դո
Գարբ	16	Դադ	Գարե	46	Դեկ	Դո	76	Դոբ
Գագ	17	Դամ	Գարբ	47	Դեե	Դոլ	77	Դոգ
Դադ	18	Դայ	Դարշ	48	Դեդ	Դոլու	78	Դոդ
Դագ	19	Դան	Դարու	49	Դեմ	Դոլս	79	Դոլ
Դար	20	Դանե	Դափ	50	Դեմու	Դոյ	80	Դոմ
Դալ	21	Դանի	Դափ	51	Դեմու	Դոշ	81	Դոն
Դալե	22	Դանու	Դե	52	Դեյ	Դոռ	82	Դոդ
Դալը	23	Դանու	Դել	53	Դեե	Դով	83	Դոս
Դալլ	24	Դաշ	Դեդ	54	Դեո	Դոբ	84	Դով
Դալի	25	Դառ	Դեդու	55	Դեվ	Դոբժ	85	Դոբ
Դալն	26	Դաս	Դեե	56	Դեո	Դո	86	Դո
Դալու	27	Դասու	Դեվ	57	Դեբ	Դուլ	87	Դուդ
Դալս	28	Դավ	Դեբ	58	Դեփ	Դում	88	Դուլս
Դալի	29	Դավթ	Դլ	59	Դգ	Դուլ	89	Դում
Դալփ	30	Դավի	Դի	60	Դի	Դուր	90	Դուն
Դադ	31	Դավլ	Դիլ	61	Դիլ	Դո	91	Դուր
Դամ	32	Դավու	Դիո	62	Դիլ	Դոս	92	Դուր
Դայ	33	Դավր	Դիո	63	Դիկ	Դում	93	Դուր
Դայե	34	Դաս	Դիբ	64	Դիմ	Դում	94	Դու
Դայր	35	Դար	Դլ	65	Դիս	Դում	95	Դր
Դայր	36	Դարբի	Դմ	66	Դիվ	Դր	96	Դր
Դայփ	37	Դարե	Դյա	67	Դիս	Դր	97	Դր
Դան	38	Դարդ	Դյո	68	Դից	Դր	98	Դր
Դանձ	39	Դարմ	Դյու	69	Դի	Դր	99	Դր
Դաս	40	Դարվ	Դյու	70	Դմ			

Ե*)	11	Զ	Եկկ	41	Զարկ	Եու	71	Զմ
Եա	12	Զա	Եկո	42	Զարյ	Եչ	72	Զյա
Եբ	13	Զագ	Եկու	43	Զարո	Եպ	73	Զյու
Եգ	14	Զադ	Եկս	44	Զափ	Եպի	74	Զն
Եդ	15	Զազ	Եհ	45	Զաֆ	Եպլ	75	Զնամ
Եդե	16	Զալ	Եհմ	46	Զափ	Եպո	76	Զնամ
Եդի	17	Զախ	Եհր	47	Զգ	Եշ	77	Զո
Եդմ	18	Զակ	Եմ	48	Զդ	Ես	78	Զոբ
Եդո	19	Զակո	Եմի	49	Զե	Եսկ	79	Զոլ
Եդու	20	Զակր	Եմիր	50	Զեր	Եսմ	80	Զոլո
Եդս	21	Զահ	Եմմ	51	Զել	Եսս	81	Զոկ
Եդր	22	Զամ	Եմո	52	Զեմ	Եսփ	82	Զոն
Եզ	23	Զամի	Եմպ	53	Զեյ	Եվ	83	Զոմ
Եբ	24	Զայ	Եմպ	54	Զեհ	Ետ	84	Զոն
Եծ	25	Զան	Եյ	55	Զեփ	Ետի	85	Զոպ
Ել	26	Զանդ	Եյի	56	Զեֆ	Ետմ	86	Զոլ
Ելդ	27	Զաշ	Եյկ	57	Զի	Ետո	87	Զոլ
Ելզ	28	Զառ	Եյն	58	Զիլ	Եր	88	Զոլ
Ելբ	29	Զաչ	Եյվ	59	Զիկ	Երի	89	Զոլ
Ելի	30	Զապ	Եյր	60	Զիմ	Երլ	90	Զոլ
Ելլ	31	Զապի	Են	61	Զիյ	Երկ	91	Զոլ
Ելլ	32	Զապո	Ենգ	62	Զին	Երմ	92	Զոլ
Ելմ	33	Զառ	Ենդ	63	Զիպ	Երու	93	Զոլ
Ելն	34	Զառ	Ենի	64	Զիո	Եց	94	Զոլ
Ելն	35	Զավ	Ենց	65	Զիս	Եփ	95	Զոլ
Ելո	36	Զառ	Ենտ	66	Զիվ	Եփմ	96	Զոլ
Ելո	37	Զառ	Ենֆ	67	Զիլ	Եփմ	97	Զոլ
Ելո	38	Զառ	Ենփ	68	Զիփ	Եփմ	98	Զոլ
Եկ	39	Զառ	Եո	69	Զիֆ	Եփմ	99	Զոլ
Եկի	40	Զառ		70	Զիփ			

Հիշեցնում ենք, որ զգալիորեն չեն փոխվում ելին «Ե» տառով
ստորագրությունները:

Ը*)	11	Թ	Ընդի	41	Թեոդ	Ը2	71	Թուլ
Ըբ	12	Թա	Ընդի	42	Թեոփ	Ըո	72	Թում
Ըգ	13	Թագ	Ընդի	43	Թեչ	Ըչ	73	Թոռ
Ըբ	14	Թադ	Ընդո	44	Թեո	Ըպ	74	Թոս
Ըծ	15	Թաբ	Ընդու	45	Թես	Ըշ	75	Թով
Ըլ	16	Թախ	Ընդ	46	Թեվ	Ըո	76	Թովմագ
Ըլ	17	Թալ	Ընծ	47	Թեր	Ըար	77	Թովմաս
Ըլ	18	Թալ	Ընծե	48	Թերգ	Ըարմ	78	Թոս
Ըմ	19	Թաֆ	Ընծու	49	Թերգլ	Ըարն	79	Թոբ
Ըկ	20	Թամ	Ընկ	50	Թերք	Ըարս	80	Թոյո
Ըկ	21	Թայ	Ընկե	51	Թերք	Ըամ	81	Թոյոս
Ըճ	22	Թան	Ընկի	52	Թերք	Ըոռ	82	Թոփ
Ըգ	23	Թանդ	Ընկդ	53	Թեֆ	Ըոռ	83	Թոֆ
Ըգե	24	Թաշ	Ընկու	54	Թեփ	Ըոռո	84	Թու
Ըգճ	25	Թառ	Ընճ	55	Թր	Ըս	85	Թուր
Ըգճու	26	Թառլ	Ընճի	56	Թր	Ըսկ	86	Թուլ
Ըգո	27	Թառո	Ընճու	57	Թի	Ըամ	87	Թուլ
Ըգու	28	Թառ	Ընճե	58	Թիմ	Ըսո	88	Թում
Ըն	29	Թավ	Ընճու	59	Թիս	Ըսփ	89	Թումանյան 2-րդ
Ըմ	30	Թավու	Ընչ	60	Թիք	Ըսֆ	90	Թումաս
Ըմբ	31	Թավր	Ընպ	61	Թիփ	Ըլ	91	Թումի
Ըմբո	32	Թաս	Ընպե	62	Թլ	Ըտ	92	Թում
Ըմբո	33	Թաբ	Ընչ	63	Թմ	Ըր	93	Թուր
Ըմպ	34	Թափ	Ընս	64	Թյու	Ըգ	94	Թո
Ըն	35	Թաֆ	Ընտ	65	Թյուհ	Ըփ	95	Թոչնի
Ըն	36	Թե	Ընտանիք	66	Թյուս	Ըփ	96	Թու
Ընգ	37	Թեմ	Ընտի	67	Թն	Ըփ	97	Թվ
Ընդ	38	Թեյ	Ընտո	68	Թո	Ըփ	98	Թր
Ընդդ	39	Թեհ	Ընտու	69	Թո	Ըփ	99	Թրո
Ընդե	40	Թեո	Ընտր	70	Թեո			

*) Աղյուսակի աղբյուրական կարգի մեջ «2» տառից հետո
դասաձևով, վերայի յերկու տառերի մեջ պետք է լինի միայն «Ե» տառը:
Վանդան Նշանկում է 7 կամ VII-րդ: Այս մասին տես քաղաքագետի 22/23 է.
Արեղյանի առաջարկներ:

८-८

Ժ	11	Ի՞))	Ժաբ	41	Իմի	Ժիլ	71	Իսե
Ժա	12	Իա	Ժափ	42	Իմմ	Ժիթ	72	Իսի
Ժադ	13	Իբ	Ժբ	43	Իմշ	Ժիշ	73	Իսլ
Ժադն	14	Իբլ	Ժգ	44	Իմու	Ժիպ	74	Իսկ
Ժադո	15	Իբս	Ժդ	45	Իմպ	Ժիվ	75	Իսս
Ժազ	16	Իբբ	Ժե	46	Ին	Ժիվո	76	Իստ
Ժաբ	17	Իգ	Ժեգ	47	Ինգ	Ժիս	77	Իսբ
Ժաժ	18	Իգիբ	Ժեդ	48	Ինդ	Ժմ	78	Իսբ
Ժալ	19	Իգն	Ժեկ	49	Ինժ	Ժյա	79	Իվա
Ժալո	20	Իգու	Ժել	50	Ինի	Ժյու	80	Իվան
Ժակ	21	Իգբ	Ժելյա	51	Ինկ	Ժյուլ	81	Իվանով
Ժահ	22	Իդ	Ժեկ	52	Ինն	Ժյուբ	82	Իվանց
Ժամ	23	Իզ	Ժեհ	53	Ինն	Ժո	83	Իվաշ
Ժամակ	24	Իզդ	Ժեմ	54	Ինո	Ժոլ	84	Իվե
Ժամկ	25	Իզմ	Ժեն	55	Ինչ	Ժոզ	85	Իո
Ժայ	26	Իզմի	Ժեո	56	Ինս	Ժոն	86	Իոսո
Ժան	27	Իզո	Ժեպ	57	Ինվ	Ժոբ	87	Իր
Ժանե	28	Իզվ	Ժես	58	Ինտ	Ժոփ	88	Իրբ
Ժանի	29	Իզբ	Ժեսմ	59	Ինփ	Ժու	89	Իրե
Ժանկ	30	Իբ	Ժեվ	60	Իշ	Ժուլ	90	Իրի
Ժանն	31	Իժ	Ժեր	61	Իշշ	Ժուկ	91	Իրլ
Ժապ	32	Իի	Ժերո	62	Իո	Ժուկո	92	Իրկ
Ժառ	33	Իլ	Ժեփ	63	Իչ	Ժում	93	Իրմ
Ժաս	34	Իլի	Ժեբ	64	Իպ	Ժուն	94	Իրո
Ժավ	35	Իժ	Ժեֆ	65	Իպր	Ժուչ	95	Իրվ
Ժասո	36	Իկ	Ժի	66	Իս	Ժուպ	96	Իրբ
Ժաբ	37	Իկի	Ժիգ	67	Իսաե	Ժուս	97	Ից
Ժաբի	38	Իկո	Ժիդ	68	Իսան	Ժուբ	98	Իփ
Ժաբո	39	Իմ	Ժիզ	69	Իսաչ	Ժվ	99	Իֆ
Ժահ	40	Իմե	Ժիժ	70	Իսապ			

Բ) արժանաբ. վերստի հիմնադրված արտադրական էր արդի «Յու» հիշյալ
«Ք» անունով արտադրված էր «Յ» տարի հանձնարարվում էր:

ニ一

1	Լ	11	Խ	21	Խալ	31	Խաչկ	41	Խդ	51	Խդ	61	Խիք	71	Խոմ
2	Լա	12	Խա	22	Խան	32	Խալ	42	Խե	52	Խը	62	Խղ	72	Խոյ
3	Լագ	13	Խագ	23	Խանգ	33	Խալառ	43	Խեմ	53	Խը	63	Խղ	73	Խոն
4	Լալ	14	Խաք	24	Խանկ	34	Խառ	44	Խեն	54	Խի	64	Խի	74	Խոչ
5	Լակ	15	Խաժ	25	Խանն	35	Խառ	45	Խեչ	55	Խիք	65	Խիք	75	Խոջ
6	Լամ	16	Խալ	26	Խանն	36	Խառ	46	Խեալ	56	Խիժ	66	Խի	76	Խոռ
7	Լամն	17	Խալդ	27	Խանն	37	Խառի	47	Խեն	57	Խիլ	67	Խի	77	Խոս
8	Լայ	18	Խախ	28	Խաչ	38	Խար	48	Խեզ	58	Խիկ	68	Խիկ	78	Խոսկ
9	Լան	19	Խաղ	29	Խաչե	39	Խարի	49	Խեր	59	Խիլ	69	Խիլ	79	Խոսն
10	Լաշ	20	Խամ	30	Խաչի	40	Խաժ	50	Խեք	60	Խիք	70	Խիք	80	Խոսս
11	Լաչ	21	Խայ	31	Խաչկ	41	Խալ	51	Խզ	61	Խիք	71	Խիք	81	Խոսք
12	Լապ	22	Խան	32	Խալ	42	Խա	52	Խը	62	Խղ	72	Խղ	82	Խոր
13	Լաք	23	Խանգ	33	Խալառ	43	Խառ	53	Խը	63	Խղ	73	Խղ	83	Խորե
14	Լառ	24	Խանկ	34	Խառ	44	Խառ	54	Խի	64	Խի	74	Խի	84	Խորե
15	Լաստի	25	Խանն	35	Խառ	45	Խառ	55	Խիք	65	Խիք	75	Խիք	85	Խորու
16	Լավ	26	Խանն	36	Խառ	46	Խառ	56	Խեժ	66	Խի	76	Խի	86	Խու
17	Լար	27	Խանն	37	Խառի	47	Խառ	57	Խեն	67	Խի	77	Խի	87	Խուդ
18	Լաք	28	Խաչ	38	Խար	48	Խար	58	Խեզ	68	Խիկ	78	Խիկ	88	Խուդ
19	Լաք	29	Խաչե	39	Խարի	49	Խարի	59	Խեր	69	Խիլ	79	Խիլ	89	Խուք
20	Լե	30	Խաչի	40	Խաժ	50	Խաժ	60	Խեք	70	Խիք	80	Խիք	90	Խուժ
21	Լեգ	31	Խաչկ	41	Խալ	51	Խալ	61	Խզ	71	Խիք	81	Խիք	91	Խուլ
22	Լեկ	32	Խալ	42	Խա	52	Խա	62	Խը	72	Խղ	82	Խղ	92	Խում
23	Լեմ	33	Խալառ	43	Խառ	53	Խառ	63	Խը	73	Խղ	83	Խղ	93	Խում
24	Լեյ	34	Խառ	44	Խառ	54	Խառ	64	Խի	74	Խի	84	Խի	94	Խում
25	Լեն	35	Խառ	45	Խառ	55	Խառ	65	Խիք	75	Խիք	85	Խիք	95	Խում
26	Լեյ	36	Խառ	46	Խառ	56	Խառ	66	Խեժ	76	Խի	86	Խի	96	Խում
27	Լեյ	37	Խառի	47	Խառ	57	Խառ	67	Խեն	77	Խի	87	Խի	97	Խում
28	Լեյ	38	Խար	48	Խար	58	Խար	68	Խեզ	78	Խիկ	88	Խիկ	98	Խում
29	Լեյ	39	Խարի	49	Խարի	59	Խարի	69	Խեր	79	Խիլ	89	Խիլ	99	Խում
30	Լեռ	40	Խաժ	50	Խաժ	60	Խաժ	70	Խեք	80	Խիք	90	Խիք		

Ծ	11	Կ	Ծեղ	41	Կեմ	Ծն	71	Կոծ
Ծա	12	Կա	Ծեմ	42	Կես	Ծո	72	Կոհ
Ծալ	13	Կազ	Ծեյ	43	Կեստ	Ծոք	73	Կոզ
Ծախ	14	Կաք	Ծեն	44	Կեր	Ծոծ	74	Կոմ
Ծած	15	Կած	Ծեպ	45	Կզ	Ծոզ	75	Կոյ
Ծակ	16	Կալ	Ծեռ	46	Կը	Ծում	76	Կոն
Ծաղ	17	Կաղ	Ծես	47	Կըռ	Ծոն	77	Կոչ
Ծաղի	18	Կամ	Ծեր	48	Կի	Ծոպ	78	Կոպ
Ծաղկ	19	Կայ	Ծերե	49	Կիկ	Ծով	79	Կոռ
Ծաղկի	20	Կան	Ծերեմ	50	Կիմ	Ծովիկ	80	Կոս
Ծամ	21	Կանո	Ծերու	51	Կիւ	Ծովիւ	81	Կով
Ծայ	22	Կառ	Ծեփ	52	Կին	Ծովմ	82	Կոտ
Ծան	23	Կապ	Ծեփ	53	Կիպ	Ծոք	83	Կոք
Ծանու	24	Կառ	Ծի	54	Կիս	Ծոց	84	Կու
Ծապ	25	Կաս	Ծիք	55	Կիք	Ծու	85	Կուլ
Ծառ	26	Կավ	Ծիլ	56	Կիր	Ծուլ	86	Կուկ
Ծաս	27	Կատ	Ծիծ	57	Կլ	Ծուխ	87	Կույ
Ծավ	28	Կար	Ծիմ	58	Կլլ	Ծուծ	88	Կուն
Ծառ	29	Կարապ	Ծիւ	59	Կլռ	Ծուզ	89	Կուպ
Ծառու	30	Կարավ	Ծիվ	60	Կծ	Ծույ	90	Կուս
Ծար	31	Կարք	Ծիւն	61	Կզ	Ծուն	91	Կուտ
Ծափ	32	Կարի	Ծիր	62	Կյա	Ծուպ	92	Կուք
Ծափ	33	Կարի	Ծի	63	Կյռ	Ծուռ	93	Կո
Ծափ	34	Կարն	Ծի	64	Կյու	Ծուր	94	Կվ
Ծե	35	Կարք	Ծի	65	Կյուպ	Ծուփ	95	Կր
Ծեր	36	Կարի	Ծի	66	Կյուր	Ծպ	96	Կրք
Ծեղ	37	Կարի	Ծի	67	Կն	Ծռ	97	Կրի
Ծեղ	38	Կե	Ծմ	68	Կո	Ծր	98	Կրու
Ծեղ	39	Կեք	Ծու	69	Կով	Ծփ	99	Կրպ
Ծեղ	40	Կեմ	Ծյու	70	Կովս			

Հ*)	11	Չ	Հարց	41	Չեզ	Հուլ	71	Չոզ
Հա	12	Չա	Հաց	42	Չեր	Հոկ	72	Չոդ
Հար	13	Չազ	Հափ	43	Չեկ	Հոդ	73	Չոզ
Հազ	14	Չաղ	Հափ	44	Չեզ	Հում	74	Չոք
Հալ	15	Չազ	Հափ	45	Չեմ	Հոն	75	Չոլ
Հախ	16	Չաք	Հե	46	Չեյ	Հոշ	76	Չոխ
Հախ	17	Չած	Հեր	47	Չեմ	Հոպ	77	Չոմ
Հակ	18	Չալ	Հեզ	48	Չեպ	Հոս	78	Չոք
Հան	19	Չախ	Հեմ	49	Չեք	Հով	79	Չոք
Համ	20	Չակ	Հեյ	50	Չեռ	Հովի	80	Չու
Համալ	21	Չահ	Հեմ	51	Չես	Հովի	81	Չուգ
Համամ	22	Չահ	Հեռ	52	Չեզ	Հովյ	82	Չուդ
Համք	23	Չալ	Հեր	53	Չեք	Հովն	83	Չուգ
Հայ	24	Չան	Հեփ	54	Չեփ	Հովս	84	Չուք
Հայկ	25	Չամ	Հի	55	Չեփ	Հովվ	85	Չուլ
Հայկու	26	Չալ	Հիմ	56	Չեփ	Հոք	86	Չուկ
Հայն	27	Չայն	Հիշ	57	Չի	Հոփ	87	Չում
Հայո	28	Չան	Հիք	58	Չիք	Հու	88	Չուն
Հայր	29	Չաշ	Հիւ	59	Չիլ	Հուլ	89	Չուշ
Հան	30	Չաշ	Հիր	60	Չիկ	Հուխ	90	Չուպ
Հաշ	31	Չապ	Հի	61	Չիմ	Հուն	91	Չուն
Հառ	32	Չաք	Հյու	62	Չիվ	Հո	92	Չով
Հապ	33	Չառ	Հյու	63	Չիփ	Հոս	93	Չուս
Հաք	34	Չառ	Հյուպ	64	Չիլ	Հոք	94	Չուք
Հաք	35	Չազ	Հյուս	65	Չիկ	Հոն	95	Չուփ
Հավ	36	Չառ	Հյուր	66	Չիմ	Հոպ	96	Չուլ
Հար	37	Չաք	Հի	67	Չիւ	Հոս	97	Չով
Հարա	38	Չարի	Հիւ	68	Չիւ	Հոշ	98	Չով
Հարվ	39	Չզ	Հիւ	69	Չիւ	Հո	99	Չի
Հարա	40	Չե	Հու	70	Չու			

Ղ-Ճ

Ղ	11	ճ	Ղան	41	ճգ
Ղա	12	ճա	Ղաս	42	ճե
Ղագ	13	ճալ	Ղասան	43	ճեգ
Ղագամ	14	ճակ	Ղասապ	44	ճեզ
Ղագան	15	ճահ	Ղավ	45	ճեր
Ղագար	16	ճաղ	Ղավք	46	ճել
Ղագարյ	17	ճամ	Ղատ	47	ճելս
Ղագարո	18	ճամն	Ղարա	48	ճեկ
Ղագր	19	ճամպ	Ղարագ	49	ճեմ
Ղագի	20	ճայ	Ղարագ	50	ճեմի
Ղալ	21	ճան	Ղարալս	51	ճեմ
Ղալամ	22	ճանի	Ղարամ	52	ճեյ
Ղալան	23	ճանկ	Ղարաշ	53	ճեմ
Ղալաշ	24	ճանն	Ղարաշ	54	ճեմտ
Ղալե	25	ճանմ	Ղարաս	55	ճեպ
Ղալի	26	ճանս	Ղարաք	56	ճեվ
Ղալո	27	ճաշ	Ղարդ	57	ճեր
Ղալու	28	ճաշակո	Ղարի	58	ճերի
Ղալփ	29	ճաշո	Ղարդ	59	ճերմ
Ղահ	30	ճաշ	Ղարփ	60	ճերր
Ղազ	31	ճապ	Ղափ	61	ճի
Ղամ	32	ճառ	Ղափ	62	ճիգ
Ղամբ	33	ճառ	Ղե	63	ճիք
Ղամե	34	ճավ	Ղեհ	64	ճիլա
Ղայ	35	ճատ	Ղեմ	65	ճիլան
Ղան	36	ճար	Ղեյ	66	ճիլս
Ղաշ	37	ճարգ	Ղեմ	67	ճիհ
Ղաշ	38	ճարդ	Ղեյ	68	ճիմ
			Ղեյ	69	ճիմ
			Ղեյ	70	ճիմի

Ղբ	71	ճիվ
Ղկ	72	ճիվե
Ղն	73	ճիտ
Ղոդ	74	ճիտե
Ղոլ	75	ճիք
Ղոլե	76	ճիքի
Ղոլի	77	ճլ
Ղոմ	78	ճլն
Ղոյ	79	ճի
Ղոն	80	ճյա
Ղոնչ	81	ճյու
Ղոնտ	82	ճյուհ
Ղոպ	83	ճյուպ
Ղոջ	84	ճն
Ղով	85	ճնն
Ղոր	86	ճնտ
Ղու	87	ճշ
Ղուդ	88	ճո
Ղուգ	89	ճոգ
Ղուլ	90	ճոյ
Ղուկ	91	ճոն
Ղուկո	92	ճոն
Ղում	93	ճոռ
Ղուն	94	ճու
Ղուպ	95	ճուլ
Ղուր	96	ճուլո
Ղպ	97	ճուլ
Ղտ	98	ճո
Ղր	99	ճր

Մ-Յ

Մ	11	Յա ^{*)}
Մա	12	Յաա
Մագ	13	Յար
Մար	14	Յագ
Մալ	15	Յալ
Մալի	16	Յագ
Մալու	17	Յած
Մալի	18	Յալ
Մած	19	Յալի
Մակ	20	Յակ
Մադ	21	Յակո
Մամ	22	Յակ
Մամու	23	Յամ
Մայ	24	Յայ
Ման	25	Յան
Մանդ	26	Յաշ
Մանի	27	Յաշ
Մանկ	28	Յապ
Մանու	29	Յառ
Մանվ	30	Յավ
Մաշ	31	Յատ
Մառ	32	Յար
Մաս	33	Յաց
Մավ	34	Յաք
Մատ	35	Յաք
Մար	36	Յե
Մա		
Մա		
Մա		
Մա		

Մարք	41	Յեզ
Մարք	42	Յեզն
Մե	43	Յեզո
Մեր	44	Յեր
Մերի	45	Յեծ
Մել	46	Յել
Մելու	47	Յել
Մելի	48	Յելե
Մեծ	49	Յելի
Մեծար	50	Յելմ
Մեհ	51	Յեդ
Մեդ	52	Յեդի
Մեյ	53	Յեդո
Մեն	54	Յեն
Մեշ	55	Յենի
Մեշ	56	Յենո
Մես	57	Յեպ
Մետ	58	Յեռ
Մեր	59	Յես
Մեք	60	Յեսո
Մի	61	Յեք
Միլ	62	Յեկ
Միլի	63	Յեկո
Միհ	64	Յեկտ
Միմ	65	Յեկր
Միմ	66	Յեր
Միմ	67	Յերի

Միրաք	71	Յերգ
Միրգ	72	Յերի
Միրի	73	Յերկ
Միրո	74	Յերմ
Միք	75	Յերվ
Միս	76	Յերփ
Միկ	77	Յերփ
Մյա	78	Յո
Մյու	79	Յուլ
Մն	80	Յում
Մն	81	Յոք
Մն	82	Յոք
Մն	83	Յու
Մոլ	84	Յուտ
Մոծ	85	Յուք
Մոն	86	Յուգ
Մոնի	87	Յուք
Մոշ	88	Յուծ
Մոպ	89	Յուլ
Մով	90	Յուկ
Մոր	91	Յուք
Մու	92	Յում
Մու	93	Յուն
Մու	94	Յուշ
Մու	95	Յուպ
Մու	96	Յուն
Մու	97	Յուտ
Մու	98	Յու

ՆՈՇ

Ն	11	Շ	Նեզ	41	Շատ	Նիտ	71	Շին
Նա	12	Շա	Նեդ	42	Շար	Նիր	72	Շիշ
Նադ	13	Շադ	Նեզ	43	Շարբ	Նից	73	Շիտ
Նազ	14	Շադու	Նեծ	44	Շարժ	Նիք	74	Շիր
Նազի	15	Շար	Նեկ	45	Շարկ	Նյա	75	Շիրի
Նազլ	16	Շալ	Նեդ	46	Շաք	Նյու	76	Շիրմ
Նար	17	Շախ	Նեմ	47	Շափ	Նշ	77	Շիրվ
Նած	18	Շահ	Նեյ	48	Շդ	Նշու	78	Շլ
Նալ	19	Շահբ	Նեկ	49	Շե	Նշտ	79	Շխ
Նալս	20	Շահզ	Նեռ	50	Շել	Նո	80	Շմ
Նախ	21	Շահի	Նեչ	51	Շեխ	Նոզ	81	Շմի
Նախի	22	Շահիս	Նեպ	52	Շեկ	Նոժ	82	Շյու
Նահ	23	Շահմ	Նեպլ	53	Շեհ	Նոկ	83	Շն
Նահ	24	Շահն	Նեռ	54	Շեմ	Նոմ	84	Շնոր
Նամ	25	Շահու	Նեվ	55	Շել	Նոյ	85	Շո
Նաչ	26	Շահուն	Նետ	56	Շեն	Նոռ	86	Շոք
Նահ	27	Շահայ	Ներ	57	Շեպ	Նոս	87	Շոդ
Նաչ	28	Շահու	Ներբ	58	Շես	Նով	88	Շոյ
Նապ	29	Շահվ	Ների	59	Շել	Նոտ	89	Շոու
Նաչ	30	Շահր	Ներս	60	Շեր	Նոր	90	Շուպ
Նառ	31	Շադ	Նեց	61	Շերմ	Նորե	91	Շով
Նաս	32	Շամ	Նժ	62	Շեք	Նորք	92	Շոփ
Նավ	33	Շայ	Նի	63	Շեքս	Նու	93	Շու
Նառ	34	Շան	Նիլ	64	Շեփ	Նում	94	Շուշ
Նար	35		Նիկ	65	Շի	Նում		Շուս
Նարե	36		Նիկա	66	Շիպ	Նուպ		
Նարի	37							
Նարս	38							

72-96
74-97
75-98
76-99

ՈՈՒ

Ո*	11	Ու	Ոլո	41	Ուլուք	Ոսվ	71	Ուպու
Ոա	12	Ուա	Ոլս	42	Ուլս	Ոստ	72	Ուպս
Ոբ	13	Ուայ	Ոկ	43	Ուլտ	Ոստր	73	Ուշ
Ոբմ	14	Ուաշ	Ոկե	44	Ուկ	Ով	74	Ուռ
Ոբն	15	Ուատ	Ոկո	45	Ուկլ	Ովո	75	Ուռհ
Ոբո	16	Ուար	Ոկս	46	Ուկր	Ովշ	76	Ուռպ
Ոբու	17	Ուր	Ոհա	47	Ուհ	Ովս	77	Ուս
Ոբս	18	Ուզ	Ոհան	48	Ուզ	Ովր	78	Ուսկ
Ոբտ	19	Ուզլ	Ոհանք	49	Ուզու	Ոտ	79	Ուտո
Ոբր	20	Ուզք	Ոզ	50	Ուն	Ոտե	80	Ուտու
Ոգ	21	Ուզ	Ոզուլ	51	Ում	Ոտյ	81	Ուտումնար
Ոգգ	22	Ուդե	Ոմ	52	Ումն	Ոտո	82	Ուտո
Ոգլ	23	Ուդի	Ոյ	53	Ումո	Ոտտ	83	Ուտտի
Ոգն	24	Ուդո	Ոյու	54	Ումս	Որ	84	Ուտոռ
Ոգո	25	Ուե	Ոն	55	Ույ	Որբ	85	Ուտոր
Ոգոս	26	Ուել	Ոնգ	56	Ուն	Որգ	86	Ուվ
Ոգոսոյ	27	Ուզ	Ոնե	57	Ունի	Որդ	87	Ուվի
Ոդ	28	Ուզու	Ոշ	58	Ունկ	Որե	88	Ուվո
Ոդե	29	Ուր	Ոշի	59	Ունն	Որժ	89	Ուտ
Ոդի	30	Ուժ	Ոո	60	Ունտ	Ուլ	90	Ուտո
Ոդն	31	Ուի	Ոու	61	Ուշ	Որմ	91	Ուտր
Ոդո	32	Ուիլ	Ոչ	62	Ուշի	Որն	92	Ուր
Ոզ	33	Ուին	Ոչե	63	Ուշկ	Որշ	93	Ուրե
Ոզի	34	Ուիպ	Ուզ	64	Ուշշ	Ուս	94	Ուրմ
Որ	35	Ուիտ	Ուպի	65	Ուս	Որս	95	Ուրն
Որբ	36	Ուլ	Ուպս	66	Ուտ	Որգ	96	Ուրվ
Ոժ	37	Ուլի	Ոս	67	Ուտո	Ու	97	Ուսի
Ոլ	38	Ուլո	Ոտե	68	Ուտր		98	Ուսի
Ոլբ	39	Ուլու	Ոտի	69	Ուշ			Ուփ
Ոլի	40	Ուլուի	Ոտմ	70	Ուպ			

* Այն բոլոր ազգանունները, զորոնք հին ազգանուններ են, որոնք և տեղափոխվել են «Ո» տառի տակ:

2	11	Պ	2եգ	41	Պեծ
2ա	12	Պա	2ել	42	Պեկ
2ագ	13	Պագ	2ելս	43	Պեյ
2ադ	14	Պալ	2եկ	44	Պեն
2ալ	15	Պալաֆ	2եմ	45	Պեշ
2ալե	16	Պակ	2եյ	46	Պեչ
2ալը	17	Պահ	2են	47	Պեսլ
2ալիս	18	Պադ	2եչ	48	Պեսս
2ալտ	19	Պամ	2եսլ	49	Պեստ
2ալս	20	Պայ	2եսս	50	Պեստի
2ակ	21	Պայֆ	2եստ	51	Պեստր
2ահ	22	Պան	2եր	52	Պեր
2ամ	23	Պանու	2երֆ	53	Պը
2ամչ	24	Պասլ	2երփ	54	Պի
2այ	25	Պասլի	2ը	55	Պիլ
2այս	26	Պասլո	2ի	56	Պիծ
2այտ	27	Պան	2իգ	57	Պիե
2ան	28	Պաս	2իգ	58	Պիմ
2աշ	29	Պավ	2իք	59	Պիռ
2աչ	30	Պատ	2իծ	60	Պիչ
2աղ	31	Պատկ	2իլ	61	Պիսլ
2աս	32	Պատմ	2իս	62	Պիս
2ատ	33	Պատմ	իկ	63	Պիր
2ար	34	Պատր	2իմ	64	Պի
2արիս	35	Պար	2ին	65	Պիե
2արո	36	Պր	2իչ	66	Պի
2արտ	37		2իս	67	Պիս
2արտ	38		2իս	68	Պիտ
2արի	39		2իք	69	Պիշ
	40		2իփ	70	Պիռ

2լ	71	Պոգ
2մ	72	Պոծ
2յա	73	Պոլ
2յու	74	Պոկ
2ո	75	Պոդ
2ոլ	76	Պոմ
2ոկ	77	Պոյ
2ոսլ	78	Պոն
2ոք	79	Պոշ
2ոֆ	80	Պոչ
2ու	81	Պոսլ
2ուգ	82	Պոս
2ուն	83	Պով
2ունծ	84	Պոստ
2ուլ	85	Պոք
2ուլս	86	Պոֆ
2ուկ	87	Պու
2ուկ	88	Պուն
2ուկ	89	Պուն
2ուլ	90	Պուշ
2ուն	91	Պուն
2ուսլ	92	Պուն
2ուս	93	Պուք
2ուվ	94	Պչ
2ուտ	95	Պո
2ուք	96	Պր
2ալ	97	Պրոլ
2վ	98	Պրու
2ր	99	Պս

2	11	Ռ	2ար	41	Ռեֆ	2իր	71	Ռոռ
2ա	12	Ռա	2արի	42	Ռեփ	2իֆ	72	Ռոշ
2ար	13	Ռադ	2աֆ	43	Ռը	2լ	73	Ռոչ
2ագ	14	Ռագ	2ափ	44	Ռի	2լդ	74	Ռոս
2ագի	15	Ռամ	2ե	45	Ռիգ	2լո	75	Ռոստ
2ադ	16	Ռայ	2եր	46	Ռիդ	2ի	76	Ռով
2ադ	17	Ռան	2եգ	47	Ռիգ	2դ	77	Ռոտ
2ար	18	Ռաշ	2եդ	48	Ռիծ	2ն	78	Ռոփ
2ալա	19	Ռաշը	2եր	49	Ռիմ	2նք	79	Ռոն
2ալալ	20	Ռաշմ	2եկ	50	Ռիլ	2նտ	80	Ռոք
2ալաշ	21	Ռաս	2եհ	51	Ռիե	2ո	81	Ռուգ
2ալս	22	Ռատ	2եդ	52	Ռիշ	2ոլ	82	Ռուդ
2ահ	23	Ռափ	2եմ	53	Ռիչ	2ոկ	83	Ռուգ
2ադ	24	Ռափո	2եյ	54	Ռիսլ	2ոհ	84	Ռուք
2ադի	25	Ռափ	2են	55	Ռիվ	2ոն	85	Ռուծ
2ամ	26	Ռբ	2ենք	56	Ռմ	2ոնս	86	Ռուկ
2ամք	27	Ռե	2եսլ	57	Ռյա	2ոջ	87	Ռուհ
2այ	28	Ռեգ	2ես	58	Ռյու	2ոք	88	Ռում
2ան	29	Ռեր	2եվ	59	Ռե	2ու	89	Ռուլ
2անի	30	Ռեկ	2եր	60	Ռշ	2ուք	90	Ռուն
2անլ	31	Ռեհ	2ի	61	Ռռ	2ուլ	91	Ռուշ
2անշ	32	Ռեմ	2իլ	62	Ռոգ	2ուլս	92	Ռուլ
2անու	33	Ռեյ	2իդ	63	Ռոի	2ուդ	93	Ռուգ
2աշ	34	Ռեյի	2իմ	64	Ռով	2ուն	94	Ռուե
2ա	35	Ռեշ	2իմ	65	Ռովե	2ուն	95	Ռուտ
2ադ	36	Ռեգ	2իք	66	Ռովի	2ուք	96	Ռուփ
2ադի	37	Ռեգ	Միս	67	Ռովի	2վ	97	Ռուֆ
2ադի	38	Ռեգ	Միտ	68	Ռովի	2ր	98	Ռուփ
2ադի	39	Ռեգ	Միք	69	Ռեքեկ	2րա	99	Ռու
2ադի	40	Ռեգե		70	Ռեքեգ			

*) Այն բոլոր ազգանունները, վերոյից հին ազգագրութեան պէս
եւ «Իւ» յերկառով, վերով արտասանուած եւ որոշեցնուած են
պէտք է աւելցնուի «Ն» տառի տակ:

Ս—Վ

Ս	41	վ*	Սեվ	41	վե
Սա	12	վա	Սեր	42	վեհ
Սագ	13	վագ	Սերե	43	վեյ
Սադ	14	վալ	Սերո	44	վեհ
Սազ	15	վախ	Սեփ	45	վեպ
Սալ	16	վահ	Սեֆ	46	վես
Սակ	17	վահր	Սք	47	վետ
Սահ	18	վադ	Սի	48	վեր
Սադ	19	վադի	Սիդ	49	վերմ
Սամ	20	վալ	Սիլ	50	վերմ
Սայ	21	վան	Սիկ	51	վերք
Սան	22	վանե	Սիմ	52	վեց
Սանդ	23	վանո	Սիմո	53	վի
Սանալ	24	վանց	Սիմպ	54	վիլ
Սար	25	վաչ	Սին	55	վիկ
Սար	26	վառ	Սին	56	վիե
Սար	27	վառ	Սիպ	57	վիե
Սար	28	վառ	Սիպ	58	վիմ
Սար	29	վար	Սիք	59	վիմ
Սար	30	վարդ	Սիք	60	վիշ
Սար	31	վարդ	Սի	61	վիշ
Սար	32	վարդ	Սի	62	վիպ
Սե	33	վարժ	Սկո	63	վիս
Սեդ	34	վարի	Սմ	64	վիտ
Սեր	35	վարձ	Սյու	65	վիր
Սեկ	36	վարձ	Սյուն	66	վիֆ
Սեմ	37	վարձ	Սյուն	68	ճիլ
Սեյ	38	վարձ	Սյոք	69	ճիկ
Սեհ	39	վարձ	Սիս	70	ճիմ

Սոկ	71	վյու
Սոկր	72	վն
Սոդ	73	վշ
Սոն	74	վո
Սոս	75	վոդ
Սոց	76	վոդ
Սոփ	77	վոք
Սու	78	վոլ
Սուդ	79	վոլ
Սուփ	80	վոլ
Սուլ	81	վոն
Սում	82	վոպ
Սուն	83	վոս
Սով	84	վոսկ
Սովա	85	վոստ
Սուր	86	վոտ
Սուրի	87	վոք
Սուրմ	88	վոք
Սուրյ	89	վոլ
Սուֆ	90	վոն
Սայ	91	վոչ
Սպե	92	վպ
Սվ	93	վո
Սո	94	վո
Սո	95	վո
Նուր	97	ճո
Նվ	98	ճո
Նր	99	ճո

Տ—Ր

Տ	11	Ր
Տա	12	Րա
Տագ	13	Րադ
Տալ	14	Րազ
Տախ	15	Րակ
Տահ	16	Րահ
Տադ	17	Րամ
Տան	18	Րալ
Տամ	19	Րան
Տայ	20	Րաշ
Տան	21	Րաչ
Տաշ	22	Րաս
Տառ	23	Րավ
Տավ	24	Րատ
Տատ	25	Րափ
Տար	26	Րափ
Տարե	27	Րափփ
Տարո	28	Րդ
Տե	29	Րե
Տել	30	Րեդ
Տեդ	31	Րեգ
Տեդե	32	Րեկ
Տեմ	33	Րեմ
Տեմ	34	Րեմի
Տեո	35	Րեյ
Տեո	36	Րեյի
Տեվ	37	Րեյո
Տեո	38	Րեյո
Տեմ	39	Րեհ
Տեր	40	Րեշ

Տերյ	41	Րեո	Լ. Ն. Տոլստոյ 70	Րոգ
Տերո	42	Րեչ	Տոլստոյ 71	Րոժ
Տերո	43	Րեպ	Տոկ	72 Րոի
Տեփ	44	Րես	Տոդ	73 Րոլ
Տը	45	Րեստ	Տոմ	74 Րոլե
Տի	46	Րեվ	Տոմս	75 Րոլի
Տիգ	47	Րետ	Տոմ	76 Րոկ
Տիլ	48	Րեք	Տոչ	77 Րոմ
Տիմ	49	Րեֆ	Տոս	78 Րոյ
Տիյ	50	Րը	Տոտ	79 Րոն
Տիպ	51	Րժ	Տոք	80 Րժ
Տիս	52	Րի	Տոլ	81 Րոն
Տիվ	53	Րիժ	Տոլ	82 Րոչ
Տիս	54	Րիլ	Տոմ	83 Րոպ
Տիք	55	Րիկ	Տոմ	84 Րոն
Տիրո	56	Րիմ	Տոչ	85 Րոստ
Տի	57	Րին	Տոպ	86 Րոտ
Տի	58	Րիշ	Տոս	87 Րոլ
Տի	59	Րիո	Տոտ	88 Րոկ
Տի	60	Րիչ	Տոք	89 Րոկո
Տյա	61	Րիս	Տոքյ	90 Րոմ
Տյա	62	Րիտ	Տվ	91 Րոչ
Տյում	63	Րյա	Տր	92 Րոպ
Տյու	64	Րյազ	Տրդ	93 Րոս
Տյուն	65	Րյո	Տրե	94 Րոսի
Տյուր	66	Րո	Տրի	95 Րոստ
Տն	67	Րոդ	Տրո	96 Րոտ
Տո	68	Րոյ	Տրո	97 Րոք
Տոլ	69	Րոզ	Տո	98 Րոֆ
			Տփ	99 Րվ

Յ—Փ

Յ	11	Փ	Յերե	41	Փեն
Յա	12	Փա	Յերլ	42	Փեշ
Յախ	13	Փալ	Յերկ	43	Փեն
Յամ	14	Փալի	Յերմ	44	Փես
Յայ	15	Փախ	Յերո	45	Փեվ
Յան	16	Փահ	Յերպ	46	Փետ
Յապ	17	Փամ	Յեց	47	Փեր
Յաս	18	Փայ	Յեփ	48	Փերլ
Յավ	19	Փան	Յի	49	Փերվ
Յատ	20	Փանո	Յիգ	50	Փերտ
Յար	21	Փաշ	Յիլ	51	Փեֆ
Յաց	22	Փառ	Յիկ	52	Փր
Յափ	23	Փառն	Յիմ	53	Փի
Յափ	24	Փաս	Յին	54	Փիք
Յե	25	Փաստ	Յինկ	55	Փիլ
Յեդ	26	Փավ	Յին	56	Փիլի
Յեզ	27	Փատ	Յիպ	57	Փիլո
Յել	28	Փար	Յիպկ	58	Փիլոյ
Յելս	29	Փարի	Յիս	59	Փիլոս
Յել	30	Փարո	Յիվ	60	Փիդ
Յեմ	31	Փարպ	Յիվի	61	Փին
Յեմե	32	Փարս	Յիտ	62	Փիշ
Յեյ	33	Փափ	Յիր	63	Փիս
Յեն	34	Փաֆ	Յիրկ	64	Փիտ
Յեպ	35	Փե	Յից	65	Փիր
Յես	36	Փեզ	Յիփ	66	Փիրք
Յեվ	37	Փեք	Յիֆ	67	Փիրդ
Յետ	38	Փեհ	Յլ	68	Փիքո
Յետկ	39	Փեմ	Յյա	69	Փիփ
Յեր	40	Փեյ	Յյու	70	Փլ

Յն	71	Փլս
Յշ	72	Փղ
Յռ	73	Փյա
Յոլ	74	Փյու
Յոլֆ	75	Փն
Յոդ	76	Փշ
Յոդկ	77	Փռ
Յոդու	78	Փոգ
Յոմ	79	Փոխ
Յոն	80	Փոդ
Յոպ	81	Փոյ
Յոր	82	Փոն
Յորե	83	Փոշ
Յորի	84	Փոր
Յու	85	Փորս
Յուզ	86	Փոփ
Յուկ	87	Փոֆ
Յուլ	88	Փու
Յում	89	Փուք
Յույ	90	Փուլ
Յուշ	91	Փուլս
Յուս	92	Փում
Յուտ	93	Փուշ
Յուր	94	Փուչ
Յուց	95	Փուն
Յվ	96	Փուտ
Յվե	97	Փուր
Յվի	98	Փո
Յր	99	Փր

Ք—Ֆ

Ք	11	Ֆ
Քա	12	Ֆա
Քազ	13	Ֆադ
Քազը	14	Ֆալ
Քար	15	Ֆակ
Քալ	16	Ֆահ
Քահ	17	Ֆամ
Քադ	18	Ֆայ
Քամ	19	Ֆան
Քան	20	Ֆաշ
Քաշ	21	Ֆառ
Քաշք	22	Ֆառու
Քաշու	23	Ֆաս
Քաշու	24	Ֆասու
Քառ	25	Ֆավ
Քաս	26	Ֆատ
Քասի	27	Ֆար
Քավ	28	Ֆե
Քար	29	Ֆեր
Քարո	30	Ֆել
Քե	31	Ֆելի
Քեր	32	Ֆելու
Քել	33	Ֆեմ
Քեմ	34	Ֆեյ
Քեշ	35	Ֆեն
Քեչ	36	Ֆենե
Քեչյ	37	Ֆենը
Քեպ	38	Ֆենի
Քեչ	39	Ֆեշ
Քեռ	40	Ֆեն

Քես	41	Ֆես
Քեր	42	Ֆետ
Քերո	43	Ֆեր
Քեֆ	44	Ֆերդ
Քեփ	45	Ֆերե
Քը	46	Ֆերի
Քք	47	Ֆը
Քի	48	Ֆի
Քիմ	49	Ֆիդ
Քին	50	Ֆիե
Քիշ	51	Ֆիգ
Քիչ	52	Ֆիլ
Քիպ	53	Ֆիլի
Քիվ	54	Ֆիլո
Քիր	55	Ֆիլպ
Քլ	56	Ֆիլս
Քյա	57	Ֆիմ
Քյամ	58	Ֆին
Քյան	59	Ֆինե
Քյատ	60	Ֆինկ
Քյո	61	Ֆիշ
Քյոլ	62	Ֆիո
Քյոմ	63	Ֆիս
Քյու	64	Ֆիտ
Քյուր	65	Ֆիր
Քն	66	Ֆիրո
Քնար	67	Ֆից
Քնարի	68	Ֆլ
Քնաս	69	Ֆլո
Քնք	70	Ֆյո

Քնն	71	Ֆյու
Քնֆ	72	Ֆո
Քշ	73	Ֆոլ
Քո	74	Ֆոն
Քոք	75	Ֆոնո
Քոլ	76	Ֆոս
Քոդ	77	Ֆոր
Քոչ	78	Ֆորո
Քոռ	79	Ֆու
Քոս	80	Ֆուն
Քոֆ	81	Ֆուտ
Քու	82	Ֆուք
Քույ	83	Ֆումֆ
Քույու	84	Ֆո
Քուն	85	Ֆումն
Քուշ	86	Ֆումնկ
Քուշն	87	Ֆոն
Քուշնե	88	Ֆոեր
Քուչ	89	Ֆի
Քուչար	90	Ֆրան
Քուր	91	Ֆրանո
Քո	92	Ֆրդ
Քս	93	Ֆրե
Քվ	94	Ֆրեր
Քր	95	Ֆրի
Քրե	96	Ֆրիշ
Քրի	97	Ֆրիս
Քրիս	98	Ֆրո
Քփ	99	Ֆրու

2283

2p

8puy

Հ Ազգային գրադարան

NL0148005

